

Sygn. akt

III AUa 525/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **22 stycznia 2015 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Mirosław Szwagierczak
	Sędziowie:	SSA Bogumiła Burda SSA Roman Skrzypek (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **15 stycznia 2015 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **K. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji pozwanego organu rentowego

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **29 kwietnia 2014 r.** sygn. akt **IV U 476/14**

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 525/14

UZASADNIENIE

wyroku z 22.01.2015 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją

z dnia 3.03.2014 r. powołując się na art. 88 ustawy z dnia 26.01.1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz.674 ze zm.) odmówił wnioskodawcy K. W. prawa do emerytury, uzasadniając, iż na dzień 31.12.2008 r. nie wykazał 30 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a jedynie 24 lata, 9 miesięcy i 28 dni oraz nie udowodnił 20 lat pracy nauczycielskiej w wymiarze co najmniej 1/2 etatu, a tylko 6 lat i 1 miesiąc.

W odwołaniu od powyższej decyzji K. W. zarzucił, że organ rentowy nie uwzględnił w jego ogólnym stażu pedagogicznym okresu pozostawania duchownym i pracy katechetycznej od 1.09.1978 r. do 30.06.1989 r. oraz od 1.09.1990 r. do 31.12.1991 r. ze względu na zaistniałą według ZUS przerwę w okresie obowiązkowego ubezpieczenia społecznego duchownych spowodowaną rzekomym nieopłaceniem składek za okres od 1.09.1990 r. do 31.12.1991 r. Wnioskodawca nie zgodził się z tymi ustaleniami dowodząc, że za ww. okres opłacił należne składki. Wskazał, że po zmianie parafii od 1.09.1990 r. zgłosił się do ubezpieczenia w ZUS Oddział w R. ale objęcie nastąpiło od 1.01.1991 r. gdyż – jak wyjaśnił organ rentowy – do 31.12.1990 r. podlegał ubezpieczeniu w ZUS Oddział w T.. Tymczasem ZUS Oddział w T. poinformował obecnie wnioskodawcę, że składki jakie uiścił za okres od 1.09.1990 r. do 31.12.1990 r. zostały zwrócone jako nadpłata. W ocenie wnioskodawcy nie powinien ponosić negatywnych konsekwencji błędnego działania ZUS gdyż jego składka uiszczona do ZUS Oddział w T. powinna być przekazana do ZUS Oddział w R. z uwagi na ciągłość ubezpieczenia.

Wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznania prawa do emerytury nauczycielskiej.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko i wniósł o oddalenie odwołania. Zakład przyznał, iż ustalił brak składek za okres od 1.09.1990 r. do 31.12.1990 r. co spowodowało, że zarówno ten okres jak i okres pozostawania duchownym przed 1.07.1989 r. nie mógł zostać uwzględniony jako okres składkowy oraz jako okres pracy pedagogicznej w świetle art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.). Dodatkowo wskazano, że do stażu pedagogicznego nie zostały uwzględnione okresy zatrudnienia wnioskodawcy w charakterze katechety w wymiarze poniżej 1/2 etatu oraz zatrudnienie w charakterze wykładowcy akademickiego.

Wyrokiem z dnia 29.04.2014 r. sygn. IV U 476/14 Sąd Okręgowy w Rzeszowie zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu K. W. prawo do emerytury poczynając od dnia 28.11.2013 r. oraz ustalił brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sąd ustalił, że K. W. urodził się (...) i w dniu 28.11.2013 r. złożył w ZUS wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Na podstawie złożonej dokumentacji do ZUS Sąd ustalił, że w okresie od 1.10.1972 r. do 28.05.1978 r. wnioskodawca odbywał studia teologiczne w Wyższym Seminarium Duchownym w T.. Następnie jako kapłan w parafiach rzymsko – katolickich prowadził nauczanie religii. Z przedłożonego zaświadczenia Kurii Diecezjalnej w R. z daty 6.03.2013 r. wynika, że nauczaniem katechetycznym wnioskodawca zajmował się od 1.09.1978 r.- nieprzerwanie do daty wydania zaświadczenia w różnych parafiach, w wymiarze czasu pracy od 24 do 19 godzin tygodniowo, przy czym poczynając od 1.09.1993 r. wymiar czasu pracy potwierdzają świadectwa pracy.

Ostatnio w charakterze nauczyciela religii wnioskodawca pracował od 1.09.2011 r. w Zespole Szkół w Ł. do dnia 7.11.2013 r. oraz w Przedszkolu w Ł. do dnia 19.11.2013 r. i stosunki pracy zostały rozwiązane za porozumieniem stron na wniosek wnioskodawcy w związku z zamiarem przejścia na emeryturę.

W oparciu o informacje z ZUS Oddział w T. I Oddział w R. oraz książeczki wpłat składek na ubezpieczenie społeczne duchownych Sąd ustalił, że wnioskodawca złożył do akt organu rentowego druk zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego duchownego Kościoła (...) z daty 17.09.1991 r. z potwierdzeniem, że do grudnia 1990 r. był ubezpieczony w ZUS Oddział w T. - ZUS Oddział w R. potwierdził podleganie ubezpieczeniu od dnia 1.01.1991 r. oraz ustalił wysokość należnych składek.

Odwołujący po zmianie miejsca zamieszkania był przekonany o ciągłości ubezpieczenia i prawidłowości w opłacaniu składek. Faktycznie nie otrzymał kwoty uznanej przez ZUS za nadpłacone składki na ubezpieczenie duchownych.

Sąd stwierdził, że wnioskodawca spełnia wszystkie przesłanki art. 88 Karty Nauczyciela do przyznania emerytury bowiem spełnił warunki stażowe w szczególności udowodnił wymagany 20 letni okres pracy pedagogicznej tj. od 1.09.1978 r. do 31.08.1999 r. jako nauczyciel religii w punktach katechetycznych i szkołach w wymiarze przekraczającym 1/2 etatu, a ponadto spełniony został przez wnioskodawcę wymóg posiadania co najmniej 30 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

W apelacji od powyższego wyroku organ rentowy zarzucił naruszenie:

- art.233 § 1 kpc poprzez dokonanie oceny dowodów bez wszechstronnego rozważenia wszystkich okoliczności sprawy;

- art.. 88 ust. 2a w związku z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26.01. 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 167, poz. 1397 ze zm.) poprzez ich zastosowanie w sprawie i przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury, pomimo, że ww. nie spełnił warunków określonych w art. 88 ust. 1 cyt. ustawy do dnia 31.12.2008 r., w szczególności nie posiadał statusu nauczyciela w dacie, do której spełnione zostałyby warunki dotyczące posiadania wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych.

W uzasadnieniu apelacji wskazano, że zgodnie z art. 88 ustawy z dnia 26.01.1982 r. Karta Nauczyciela (tj. Dz. U. z 2003 r. Nr 118, poz. 1112) warunkiem skorzystania z uprawnienia przejścia na emeryturę przez nauczyciela bez względu na wiek jest posiadanie 30 letniego okresu zatrudnienia, w tym 20 lat pracy nauczycielskiej, wykonywanej w wymiarze co najmniej połowy obowiązującego czasu pracy. Przy czym zgodnie z ust. 2a art. 88 Karty Nauczyciela, nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r., zachowują prawo do emerytury, o której mowa w ust.1 bez względu na wiek, jeżeli do 31.12.2008 r. spełnili warunki określone w art. 88, a warunek dotyczący rozwiązania stosunku pracy spełnią po 31.12.2008 r.

W tej sytuacji, nawet w przypadku uwzględnienia do stażu pracy wnioskodawcy oraz do pracy nauczycielskiej okresów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne duchownych od lipca 1989 r. oraz okresu pozostawania duchownym przed tą datą, przyjmując, że wnioskodawca opłacił składki na ubezpieczenie społeczne duchownych za cały okres podlegania temu ubezpieczeniu, to wnioskodawca nie spełnił warunku wymaganego 30 – letniego do daty, do której miał status nauczyciela tj. do 30.09.1999 r.

Wnioskodawca do dnia 30.09.1999 r. był zatrudniony w Szkole Podstawowej w Z. w wymiarze 9/18 i tylko do tej daty posiadał status nauczyciela. Od 1.10.1999 r. do 31.08.2001 r. i od 1.09.2003 r. do 31.12.2008 r. w Szkole Filialnej S. i R. wnioskodawca wykonywał pracę katechety w wymiarze czasu pracy 4/18 etatu.

Stosownie do przepisu art. 91 b ust. 1 Karty Nauczyciela do nauczyciela zatrudnionego w wymiarze niższym niż połowa obowiązującego wymiaru zajęć nie stosuje się przepisów art. 54-61, 71, 72 i 86-91.

Podnosząc powyższe zarzuty ZUS wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca K. W. wniósł o oddalenie apelacji Zakładu ubezpieczeń Społecznych.

Wnioskodawca nie zgodził się z twierdzeniami organu rentowego, że nie udowodnił 30 – letniego stażu zatrudnieniowego, bowiem po doliczeniu pracy w gospodarstwie rolnym od 25.09.1969 r. do 30.09.1972 r., na dzień 30.09.1999 r. spełnił wymóg wykazania 30 lat zatrudnienia.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się nieuzasadniona i dlatego uległa oddaleniu.

Wnioskodawca K. W. domagał się przyznania prawa do emerytury na podstawie art. 88 ust. 1 ustawy z 26.01.1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. 2014.131), stosownie do którego nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze mogą przejść na emeryturę po rozwiązaniu stosunku pracy.

W związku z wejściem w życie ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118) od 1.01.1999 r. do art. 88 Karty Nauczyciela został dodany ust. 2a, który stanowił, że nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 roku, a przed dniem 1 stycznia 1969 r. zachowują prawo do emerytury, o której mowa w ust. 1 bez względu na wiek, w ciągu ośmiu lat od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118), jeżeli nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego.

Ust. 2a, art. 88 Karty Nauczyciela był wielokrotnie nowelizowany by ostatecznie po zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2007. 191.1369) przyjąć brzmienie:

2 a. nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli:

1) spełnili warunki do uzyskania emerytury, określone w ust. 1 w ciągu dziesięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.), z wyjątkiem warunku rozwiązania stosunku pracy oraz

2) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na dochody budżetu państwa.

Uregulowanie z ust. 2a art. 88 Karty jest uregulowaniem szczególnym, wydłużającym możliwość przejścia na emeryturę nauczycielom na „starych zasadach” do 31.12.2008 r.

Przepis ten nie koreluje z art. 91b ust. 1 Karty Nauczyciela, na naruszenie którego powołuje się apelacja, a który stanowi, między innymi, że art. 88 nie stosuje się do nauczyciela zatrudnionego w wymiarze niższym niż połowa obowiązującego wymiaru zajęć.

Na tle brzmienia art. 91b ust. 1 Karty apelujący organ rentowy postawił tezę, że tylko do 31.08.1999 r. wnioskodawca był nauczycielem, że można przyjąć, że udowodnił 20 – letni staż pedagogiczny, ale na tę datę nie wykazał 30 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

W świetle unormowania z art. 2a art. 88 Karty Nauczyciela z poglądem tym można zgodzić się tylko częściowo co do 20 – letniego stażu pedagogicznego. Natomiast odnośnie 30 – letniego stażu ubezpieczeniowego pogląd ten nie jest trafny.

Wbrew twierdzeniom apelacji w art. 91b ust. 1 Karty Nauczyciela nie ma zapisu, że tylko na moment bycia nauczycielem należy liczyć 30 – letni okres zatrudnienia. Wydłużenie obowiązywania ust. 1 art. 88 Karty Nauczyciela powoduje, że ten ogólny staż ubezpieczeniowy można zaliczać do 31.12.2008 r., a rozwiązanie stosunku pracy zgodnie z ust. 2a art. 88 może nastąpić jeszcze później.

Analiza akt sprawy wykazuje, że na dzień rozwiązania stosunku pracy wnioskodawca był zatrudniony w szkołach podstawowych na ponad 1/2 etatu, a rozwiązanie umów o pracę nastąpiło na wniosek ubezpieczonego w związku z przejściem na emeryturę. We wniosku o emeryturę wnioskodawca wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa. Tak więc należało potwierdzić za Sądem I instancji, że wnioskodawca spełnił wszystkie przesłanki do przyznania prawa do emerytury z art. 88 Karty Nauczyciela.

W tej sytuacji apelacja organu rentowego jako nieuzasadniona została oddalona, a to stosownie do art. 385 kpc.